

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát
Koperníkova 26, 301 00 Plzeň**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIP- 833/10-P

Název kontrolované osoby: **Základní škola a mateřská škola Starý Plzenec, Sedlec 81, příspěvková organizace**

Sídlo: **Sedlec 81, 332 02 Starý Plzenec**

IČ: **75 006 006**

Identifikátor: **600 070 361**

Právní forma: **příspěvková organizace**

Zastoupená: **ředitelkou Mgr. Annou Císařovou**

Zřizovatel: **Město Starý Plzenec**

Místo inspekční činnosti: **mateřská a základní škola**

Termín inspekční činnosti: **8. – 10. listopadu 2010**

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného Základní školou a mateřskou školou Starý Plzenec, Sedlec 81, příspěvkovou organizací podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon); zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona (ŠZ), se zaměřením na:

- rovný přístup ke vzdělávání dle § 2 odst. 1 písm. a) ŠZ
- řízení a personální podmínky školy dle § 164 a 165 ŠZ
- materiální a finanční předpoklady školy dle § 160 ŠZ
- efektivní organizaci vzdělávání danou ŠVP dle § 5 ŠZ

Aktuální stav školy

Základní škola (ZŠ) s 1. – 5. ročníkem s kapacitou 85 žáků vzdělává ve školním roce 2010/2011 69 žáků ve třech třídách: v I. třídě je zapsáno 22 žáků 2. ročníku, v II. třídě je sloučen 4. a 5. ročník (10 + 14 žáků). Ve III. třídě je sloučen 1. a 3. ročník (10 + 13 žáků). Dva žáci jsou vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu. Dvoutřídní mateřská škola (MŠ) přijala k předškolnímu vzdělávání 43 dětí, čímž naplnila svoji kapacitu. Osm dětí je v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Provoz MŠ je stanoven od 6:00 do 15:30 hodin. Součástí subjektu je školní družina s dvěma odděleními a školní jídelna.

Škola sídlí v historické budově na okraji obce. MŠ je spolu s jídelnou a tělocvičnou v přízemí, ZŠ a školní družina využívají 1. patro. Budova prošla v posledních třech letech rekonstrukcí, byla vybavena novým nábytkem, počítačovou technikou, moderními pomůckami.

Vzdělávání zajišťuje 10 pedagogů, z toho jen 5 je kvalifikovaných pro daný typ školy. Kolektiv není stabilní. Přes snahu ředitelky se nedaří zajistit plnou kvalifikovanost personálu. Ředitelka subjektu je ve funkci od roku 2004 a splňuje kvalifikační předpoklady pro činnost ředitele.

Pedagogický proces je realizován podle školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání, které však byly komparativní analýzou shledány v nesouladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy. Činnost školní družiny probíhá podle školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání.

Poslední inspekční činnost provedená v roce 2007 v základní škole konstatovala funkční stav podmínek, průběhu i výsledků základního vzdělávání. Tento stav však aktuálně není udržen.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Školní vzdělávací programy (ŠVP) deklarují cíle a vzdělávací nabídku, které vycházejí z místních podmínek a jsou dostupné všem přijatým dětem a žákům. Jejich formální a obsahová stránka však neodpovídá úrovni požadované příslušnými rámcovými vzdělávacími programy (RVP). ŠVP pro předškolní vzdělávání (PV) nemá vymezeny všechny stanovené podmínky, vzdělávací obsah není zpracován formou integrovaných bloků, chybí závazný evaluační systém. S programem zpracovaným ředitelkou subjektu bez týmové spolupráce se personál MŠ neztotožnil. Dle RVP PV rozpracoval vzdělávací obsah v nižší úrovni plánování (měsíční a týdenní plány), které však nejsou legislativou stanoveny jako závazné pedagogické dokumenty. Z tohoto důvodu nelze konstatovat naplňování RVP PV prostřednictvím ŠVP v praxi.

V ŠVP pro základní vzdělávání chybí některé povinné součásti, zejména charakteristika pedagogického sboru, výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy, poznámky k učebnímu plánu. V učebních osnovách není uvedena charakteristika předmětů a očekávané výstupy pro jednotlivé ročníky. Učební osnovy předmětu Informatika jsou zpracovány pouze pro 5. ročník, přestože je tento předmět zařazen v učebním plánu již do 4. ročníku. Také průřezová témata nejsou kompletně zpracována a v kapitole Hodnocení žáků a autoevaluace školy chybí kritéria hodnocení žáků a konkretizace evaluačních nástrojů včetně časového rozvržení.

Výše zmíněné nedostatky ve zpracování příslušných ŠVP vytvářejí v obou školách rizika, která je nutno ve stanovené lhůtě odstranit.

Uspokojením všech žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání je vytvořen předpoklad pro rovný přístup dětí ke vzdělávání. V základní škole je tento princip posílen snahou o podporu dvou dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Individuální vzdělávací plány zatím nejsou zpracovány podle platných norem (školský zákon, vyhláška č. 73/2005 Sb.) a není nastaven systém vyhodnocování jejich účinnosti. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními je navázána. Speciálně pedagogickou péči garantuje ředitelka, která absolvovala rozšiřující studium speciální pedagogiky.

Sledované **předškolní vzdělávání** se vyznačovalo málo efektivní organizací. Doba určená volné dětské hře byla zbytečně krácena společnými režimovými momenty (hygiena, svačina), kdy vzhledem k vysokému počtu přítomných dětí vznikaly prostoje. Rušné pohybové činnosti v tělocvičně organizované společně pro obě třídy pak spolu s nevhodným oblečením a obutím dětí vedly k přímému ohrožení jejich bezpečnosti. Přestože rozvrh přímé pedagogické činnosti byl ředitelkou vhodně stanoven tak, aby mohli vždy dva pedagogové působit souběžně, možnosti efektivní skupinové práce nebyly při sledovaných řízených činnostech využívány. Souběžně působící učitelé byli sice dětem k dispozici, nevedli však samostatnou skupinu a na přímé práci se podíleli pouze pomocnými činnostmi. Vzdělávání tak nebylo realizováno vhodnější formou nabídky různě náročných aktivit. Tím nebyl uplatněn princip diferencovaného přístupu k dětem různé mentální úrovně, stejné úkoly pro všechny byly pro některé děti málo, pro jiné příliš náročné. Přes nedostatky v organizaci byly činnosti řízené pedagogy realizovány převážně adekvátními metodami. Využívání prvků tvořivé dramatiky vedlo k podpoře fantazie a prožívání, podněcovalo komunikaci a přemýšlení dětí. Činnosti byly účinně motivovány, téma bylo rozvíjeno smysluplnými, vzájemně propojenými aktivitami. V závěru nechybělo zhodnocení, avšak prováděné jen pedagogy bez možnosti vyjádření dětí.

I když plánování předškolního vzdělávání neprobíhá dosud plně dle RVP PV, bylo možno na základě sledovaných projevů dětí zhodnotit, že jsou všestranně rozvíjeny. Spontánní dětská hra byla kvalitní, bohatě podpořena hračkami, s příznivými vztahy mezi partnery. Přátelské vazby mezi dětmi vytvářené cílenou prací s pravidly chování se ale někdy narušovaly v době neúčelných prostojů. Velmi dobrou úroveň vykazovaly pohybové dovednosti: děti jsou obratné, reagují na učitele, projevují radost z pohybu. Mají možnost uplatnit svoji tvořivost ve hře i při výtvarných a pracovních činnostech. Je rozvíjena jejich fantazie i komunikační dovednosti. Vhodnými problémovými situacemi, které učitelé navozují, se učí přemýšlet a uplatňovat svůj názor. Méně důsledně jsou však podporovány ve správném držení tužky či jídelního náčiní, jsou neodůvodněně „obsluhovány“, čímž je potlačován rozvoj jejich samostatnosti. Rizikem je výše zmíněná absence diferenciací obtížnosti, která zejména 5-6letým dětem omezuje možnost řešit náročnější úkoly.

Činnost mateřské školy je doplněna četnými mimoškolními akcemi, které posilují spolupráci s rodiči dětí. Organizovány jsou také tři kroužky, které ovšem probíhají v nevhodné době po obědě, kdy je z hlediska psychohygieny vhodnější klidový režim.

Rovněž organizace **základního vzdělávání** neodpovídá psychosociálním potřebám žáků mladšího školního věku. V době od 8:00 do 10:00 hodin je každodenně vyučováno „v blocích“, což neúměrně zatěžuje pozornost a nerespektuje přirozený biorytmus zejména žáků 1. ročníku či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Sledované vzdělávání prokázalo, že výuka trvá mnohdy 120 i více minut bez přestávky, což odporuje platným předpisům (školský zákon, vyhláška o základním vzdělávání) a vytváří nepřijatelné riziko. Také přestávky mezi některými dalšími hodinami jsou nedůvodně kráceny na pouhých 5 minut, což neumožňuje žákům dostatečné odregování, uspokojení fyziologických potřeb a řádnou přípravu na další hodinu.

Základní vzdělávání probíhalo v některých hodinách ve spojených ročnících s vhodným střídáním přímé a nepřímé práce, v některých hodinách byly jednotlivé ročníky vyučovány samostatně (zejména v předmětech Český jazyk, Matematika a Anglický jazyk). Nabídka činností a aktivit pro žáky byla převážně pestrá, převládala frontální výuka a samostatná práce žáků, v menší míře probíhala práce ve skupinách s následnou prezentací a kontrolou skupinových výstupů. Všem žákům byly zadávány úkoly stejné náročnosti, výraznější individualizace výuky se ve sledovaných hodinách nevyskytla. Při samostatné práci byly účelně využity výukové programy na interaktivní tabuli a na počítačích, kde měli žáci možnost procvičovat a upevňovat probrané učivo a zároveň získávat zpětnou vazbu o správnosti svého řešení. Učitelé dbali na propojování vzájemných souvislostí mezi jednotlivými předměty a při výkladu vycházeli z dosavadních zkušeností a poznatků žáků. Žáci prokazovali dobrou úroveň znalostí, pracovali převážně ukázněně a se zájmem, snažili se dokončit zadané úkoly. U některých žáků se ale v důsledku neefektivní organizace ranní blokové výuky projevovaly známky únavy a nesoustředěnosti. Závěrečné shrnutí a zhodnocení práce v hodinách bylo pro žáky povzbuzující a pozitivně motivující, většinou však probíhalo pouze v režii pedagogů. Prvky sebehodnocení byly zaznamenány jen ojediněle a spíše formálně.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Řízení subjektu je založeno na liberálním stylu. Ředitelka nemá jasně zpracovanou strategii řízení a nastaven účinný kontrolní systém. Školu vede intuitivně, spoléhá na iniciativu a zodpovědnost zaměstnanců. To sice vytváří navenek pozitivní vnitřní klima, ale nevnáší potřebný řád. Ten nevytváří ani zpracovaná povinná dokumentace, která vykazovala formální i obsahové nedostatky, z nichž některé byly v průběhu inspekce odstraněny. Vzhledem k absenci aktuálního vlastního hodnocení školy (poslední zpracováno 2007) nelze prokázat, že uvnitř školy funguje hodnotící systém, na základě kterého by byla stanovována účinná opatření vedoucí ke zvyšování kvality práce školy.

Personálním rizikem v mateřské škole je nízká kvalifikovanost. Z celkově čtyř pedagogů splňuje jen vedoucí učitelka předpoklady pro výkon činnosti učitelky mateřské školy. Dvě učitelky jsou kvalifikovány pro výuku na 1. stupni ZŠ či na střední škole. Učitel s úvazkem 0,45 je bez odborné kvalifikace. Nežřetelně je vymezeno postavení vedoucí učitelky. Přestože je vykazována jako zástupkyně ředitelky, nemá adekvátně snížen úvazek přímé pedagogické činnosti. Tím má ztíženy podmínky pro výkon funkce.

V základní škole pracuje celkem 8 učitelů, někteří na zkrácený pracovní úvazek. Kvalifikovanost je vyšší než v MŠ, nekvalifikovaně jsou v některých ročnících vyučovány předměty Informatika, Anglický jazyk, Tělesná výchova a Výtvarná výchova.

Předškolní vzdělávání probíhá ve dvou třídách s různou kapacitou. V jedné třídě je zapsáno 28 dětí mladšího věku (3-5). Ke hře, řízeným činnostem, stravování i spontánnímu pohybu mají vytvořeny optimální prostorové podmínky. V druhé třídě je zapsáno 15 dětí, nejstarší věková skupina 5-6letých (8) je doplněna dětmi mladšími. Zde jsou naopak prostorové podmínky nedostatečné. Přestože některé aktivity jsou realizovány v tělocvičně, není v této třídě zajištěno potřebné prostorové zázemí pro různé činnosti dětí předškolního věku. Jejich stravování navíc probíhá v jídelně vybavené nábytkem pro děti školního věku, který je pro děti do 6 let je nepřiměřeně vysoký. Celková kapacita MŠ (43 dětí) není odpovídajícím způsobem vybavena sociálním zařízením. Počet WC a umyvadel odpovídá dle vyhlášky č. 410/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů kapacitě 35 dětí.

Prostorové podmínky pro žáky základní školy jsou příznivé. Tři kmenové třídy jsou doplněny dvěma menšími učebnami. Žákovský nábytek není většinou výškově nastavitelný a svojí velikostí neodpovídá potřebám některých žáků.

Velmi dobrý stav budovy školy i převážně zánovní nábytek ve třídách svědčí o dobré spolupráci se zřizovatelem. Děti i žáci mají k dispozici vynikající nabídku hraček, pomůcek, výtvarných potřeb, knih či tělovýchovného náčiní. Nadstandardní je také vybavenost prostředky počítačové techniky, která je často aplikována při výuce. Dvě interaktivní tabule byly pořízeny ze sponzorských příspěvků od rodičů. Interiér školy je vyzdoben originálními dětskými a žakovskými pracemi, přehledy učiva a názornými pomůckami. Dětem i žákům je vytvořeno útulné a podnětné učební prostředí. Tato skutečnost vytváří předpoklad bezproblémového naplňování školních vzdělávacích programů.

Závěry, celkové hodnocení školy

Základní a mateřská škola Starý Plzenec, Sedlec 81, příspěvková organizace, poskytuje vzdělávání v souladu se zásadami a cíli uvedenými ve školském zákoně. V řízení školy a nastavení podmínek organizace pedagogického procesu byla však zjištěna rizika, k jejichž odstranění je nutno přijmout opatření. Nezbytné je také inovovat školní vzdělávací programy pro předškolní i základní vzdělávání.

Vzdělávání probíhá převážně ve velmi dobrých věcných podmínkách. Vedení školy zajišťuje průběžnou modernizaci materiálních zdrojů. Subjekt respektuje zásady rovného přístupu ke vzdělávání. Pedagogický proces je veden většinou účinnými metodami. Přetížení žáků nevhodnou organizací výuky však blokuje jejich vnitřní motivaci k učení a komplikuje bezproblémový přechod dětí z předškolního do základního vzdělávání. Svědčí rovněž o nevyužití možnosti efektivní spolupráce mezi oběma školami. Výsledky dětí a žáků prokazují naplňování funkčních gramotností a klíčových kompetencí, tj. dovedností, znalostí a postojů. Chybějící hodnotící systém však neumožňuje vytvářet zpětnou vazbu, která by zajišťovala cílený kvalitativní rozvoj školy.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 30 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na Českou školní inspekci, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. 8. 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu včetně inovovaných ŠVP zašlete na Českou školní inspekci, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Plzeňském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Plzni dne 8. prosince 2010

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Ivana Krýslová, školní inspektorka

Krýslová v. r.

Mgr. Miroslava Siváková, školní inspektorka

Siváková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Starém Plzenci - Sedlci dne 9. 12. 2010

(razítko)

Mgr. Anna Císařová, ředitelka

Císařová Anna v. r.

Připomínky ředitelky školy

23. 12. 20110

Připomínky nebyly podány.

Příloha Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina, vydalo Město Starý Plzenec dne 26. 2. 2007, včetně Dodatků č. 1 - 5
2. Rozhodnutí ve věci návrhu změny v rejstříku škol a školských zařízení, vydal Krajský úřad Plzeňského kraje dne 1. 4. 2010 s účinností od 1. 4. 2010 pod čj. ŠMS/3238/10
3. Výkaz o mateřské škole S 1- 01 dle stavu k 30. 9. 2010
4. Výkaz o základní škole S 3-01 dle stavu k 30. 9. 2010
5. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 dle stavu k 30. 9. 2010
6. Jmenování do funkce ředitelky školy, vydalo Město Starý Plzenec s účinností od 1. 9. 2004 pod čj. ST/2004
7. Doklady odborné kvalifikace pedagogů
8. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání
9. Školní matrika základní a mateřské školy
10. Přehled docházky dětí ve školním roce 2010/2011
11. Školní řády základní školy a mateřské školy platné pro školní rok 2010/2011
12. Organizační řád
13. Pracovní náplně a povinnosti zaměstnanců, Rozpis přímé pedagogické činnosti
14. Zápisy z jednání pedagogické rady od 1/ 2009
15. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
16. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
17. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání
18. Třídní plánování v MŠ
19. Třídní knihy mateřské a základní školy
20. Individuální vzdělávací plány (2x)
21. Vlastní hodnocení školy z 26. 10. 2007
22. Kniha úrazů
23. Závazné ukazatele rozpočtu přímých výdajů ve školství na rok 2010 – úprava z 15. 10. 2010
24. Inspekční zpráva čj. ČŠI-1451/07-04

Zpracovala

V Plzni dne 8. prosince 2010

Mgr. Ivana Krýslová, školní inspektorka

Krýslová v. r.

Převzala

Ve Starém Plzenci - Sedlci dne 9. 12. 2010

Mgr. Anna Císařová, ředitelka

Císařová Anna v. r.